

ความต้องการของบุคลากรในการมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมระบบและกลไก การประกันคุณภาพภายในของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ*

สุรเชษฐ์ บุญยรักษ์**

สุนีย์ เงินขวง*** เกียรติสุตา ศรีสุข**** ฤตินันท์ สมุทรทัย*****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ วิเคราะห์ความต้องการของบุคลากรในการมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายใน ของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหาร อาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุน จำนวน 389 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการประมาณสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และความต้องการของบุคลากรในการมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายในของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

- 1.ความต้องการของบุคลากรในการมีส่วนร่วม ในการวางแผนสูงที่สุด ได้แก่ การกำหนดวิธีการหรือแนวทางในการดำเนินงานประกันคุณภาพ
2. ความต้องการของบุคลากรในการมีส่วนร่วม ในการดำเนินการสูงที่สุด ได้แก่ การส่งเสริม สนับสนุน บุคลากรเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพ
3. ความต้องการของบุคลากรในการมีส่วนร่วม ในตรวจสอบผลการดำเนินงานสูงที่สุด ได้แก่ การตรวจสอบข้อมูลและผลการประเมินเพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ
4. ความต้องการของบุคลากรในการมีส่วนร่วม ในการปรับปรุงพัฒนาสูงที่สุด ได้แก่ การนำผลการประเมินมาปรับปรุงเป้าหมาย ตัวชี้วัดการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพ

คำสำคัญ: ความต้องการของบุคลากร, การประกันคุณภาพภายใน, มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ

* วิทยานิพนธ์หลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการวิจัยและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2560

** นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการวิจัยและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, E-mail: edboonyarug7@gmail.com

*** อาจารย์ประจำ, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, E-mail: aviview@yahoo.com

**** รองศาสตราจารย์, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, E-mail: evaluation47@yahoo.com

***** ผู้ช่วยศาสตราจารย์, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, E-mail: ruetinan@gmail.com

The Needs of Personnel for Participation to Promote Internal Quality Assurance System and Mechanism for Faculty of Education of Northern Rajabhat University *

Surachet Boonyarug **

Sunee Nguenyuang *** Kiatsuda Srisuk **** Ruetinan Samuthai *****

Abstract

The purpose of this research was to analyze needs of personnel for participation to promote internal quality assurance system and mechanism for faculty of education of Northern Rajabhat University. The sample of the study was 389 people including administrators, lecturers, and supporting personnel. The Stratified random sampling was used for choosing the sample. The simple size of the sample was determined by using the estimation formula. Research tools used in this research were the current condition and needs questionnaires of personnel participation to promote internal quality assurance system and mechanism for faculty of education of Northern Rajabhat University. The research instrument is 5 level Scale. The data analysis was to analyze Means, Standard deviation and Needs.

The findings of the study were as follows:

1. The needs of personnel for participation in planning were the highest which include determining methods or guidelines on implementing quality assurance.
2. The needs of personnel for participation in implementing were the highest which include promoting personnel to participate in quality assurance.
3. The needs of personnel for participation in investigating implementation were the highest which include investigating data and evaluation result for use in decision making activities.
4. The needs of personnel for participation in development were the highest which include implementing evaluation results to improve goals, metrics, and quality assurance work.

Keywords: The Needs of Personnel, Quality Assurance, Northern Rajabhat University

* Research Articles from thesis for the Doctor of Philosophy Degree, Education Research and Development Program, Chiang Mai University, 2017

** Student in Doctor of Philosophy Degree in Education Research and Development Program, Chiang Mai University, E-mail: edboonyarug7@gmail.com

*** Lecturer, Faculty of Education, Chiang Mai University, E-mail: aviview@yahoo.com

**** Associate Professor, Faculty of Education, Chiang Mai University, E-mail: evaluation47@yahoo.com

***** Assistant Professor, Faculty of Education, Chiang Mai University, E-mail: ruetinan@gmail.com

บทนำ

การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพราะเป็นระบบที่สร้างความมั่นใจว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้คุณภาพตามมาตรฐาน ผู้สำเร็จ การศึกษามีความรู้ความสามารถมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรกำหนดและสังคมต้องการ และสืบเนื่องจากการที่กระทรวงศึกษาธิการได้กระจายบทบาทการจัดการศึกษาให้สถานศึกษาเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบจัดและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นที่เชื่อมั่นและพอใจของผู้เรียนผู้ปกครองชุมชนและสังคม ดังนั้น หน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะต้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ตั้งแต่การวางแผนดำเนินงานและตรวจสอบผลการดำเนินงานตามภาระรับผิดชอบอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ (สมศ., 2549, น.5) จากผลการศึกษาเบื้องต้นของผู้วิจัย เกี่ยวกับสภาพปัญหาและการดำเนินงานการประกันคุณภาพคณะครุศาสตร์ พบว่า ด้านการเตรียมการอาจารย์ผู้รับผิดชอบในแต่ละมาตรฐานหรือตัวบ่งชี้ยังขาดความรู้ ความเข้าใจ ด้านการวางแผน ขาดการวางแผนประชุมติดตามงานการประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ด้านการดำเนินงาน ขาดความเข้าใจในการนำไปสู่การปฏิบัติ ด้านตรวจสอบและประเมินผล ขาดการติดตามงานอย่างเป็นระบบด้านปรับปรุงและพัฒนางาน อยากให้นำผลการประเมินไปวางแผนในการปรับปรุงและบริหารจัดการคณะ (สุรเชษฐ์ บุญยักษ์, 2555)

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความต้องการของบุคลากร ในการมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายใน ของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ จากการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายใน ของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ ซึ่งเป็นงานวิจัยของ พรเลิศ ยี่โอขาว (2547), ทิพย์สุดา ศิลปะ (2550), มุกดา จิตพรมมา (2552), ณรงค์ฤทธิ์ อินทนาม (2553), เนตรรุ่ง อยู่เจริญ (2553), จินตนา สระทองขาว (2554), ปฎิมา พุฒตาลดง (2554), พิรญาเขตพงษ์ (2554), วุฒิชัย อารักษ์โพชนงค์ (2554), ประภาศ ปานเจียง (2555), พัทธมนใจสะอาด (2555), ชันยวนันท์ เลียนอย่าง (2556), พนิดา วัชรรังสี (2556), มัสดี แวดราเม (2556), สุขุมล หวังวณิชพันธุ์ (2556), แสงสุรีย์ คำดุย (2556), งานประกันคุณภาพการศึกษาสำนักงานอธิการบดี (2557), เปี่ยมสุข พุ่งกาวิ (2557), สุกัทธา เอื้อวงศ์ (2557), อวรรณ แสงสุวรรณ (2557), ภิญญู จูสี (2558), โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา และสามารถสังเคราะห์ตัวแปรที่เกี่ยวข้องได้ จำนวน 4 ตัวแปร คือ 1)การมีส่วนร่วมการวางแผน (Plan) 2) การมีส่วนร่วมการดำเนินการ (Do) 3) การมีส่วนร่วมการตรวจสอบผลการดำเนินงาน (Check) และ 4) การมีส่วนร่วมการปรับปรุงพัฒนา (Action) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) โดยการวิจัยในครั้งนี้ จะทำให้ทราบความต้องการของบุคลากรในการมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายใน ของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย

ราชภัฏภาคเหนือ ซึ่งจะเป็นสารสนเทศที่มีประโยชน์ในการนำไปใช้ ประกอบการวางแผนกำหนดนโยบายและกลไกในการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ตั้งแต่ระดับนโยบาย ระดับดำเนินการ และระดับปฏิบัติการ เพื่อให้การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์ความต้องการของบุคลากรในการมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายใน ของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร บุคลากรสายวิชาการและบุคลากรสายสนับสนุน คณะครุศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ ปีการศึกษา 2558 ซึ่งประกอบด้วย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายและ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ ปีการศึกษา 2558 จำนวนทั้งสิ้น 668 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา/ตัวแปร

เนื้อหาในการวิเคราะห์ความต้องการของบุคลากรในการมีส่วนร่วม ตามแนวคิดการมีส่วนร่วมของสมยศ นาวิการ (2545), Cohen & Hunger (1980), David & Newstrom (1985) และ United Nation (1981) ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมการวางแผน (Plan) 2) การมีส่วนร่วมการดำเนินการ (Do) 3) การมีส่วนร่วมการตรวจสอบผลการดำเนินงาน (Check) และ 4) การมีส่วนร่วมการปรับปรุงพัฒนา (Action)

ขอบเขตด้านระยะเวลา

การวิจัยในครั้งนี้ มีระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย ปีการศึกษา 2558

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร บุคลากรสายวิชาการ และบุคลากรสายสนับสนุน จำนวน 389 คน ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยด้วยการใช้สูตรการประมาณสัดส่วน โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ 95% และได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) แบบเป็นสัดส่วนโดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 8 กลุ่ม ตามสัดส่วนของประชากร ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างคณะครุศาสตร์ของแต่ละมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง
1. อุตรดิตถ์	80	47	5. เชียงราย	105	61
2. เชียงใหม่	87	51	6. เพชรบูรณ์	64	37
3. ลำปาง	95	55	7. กำแพงเพชร	93	54
4. พิษณุโลก	74	43	8. นครสวรรค์	70	41
รวม				668	389

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการวิจัย จำนวน 2 ชุด ดังนี้

เครื่องมือชุดที่ 1 แบบสอบถามความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ ในการพิจารณาคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

เครื่องมือชุดที่ 2 แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและความต้องการของบุคลากร ในการมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมระบบและกลไกการประกันคุณภาพ

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การวิจัยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. คัดเลือกตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายใน

1.1 ศึกษาข้อมูลและสารสนเทศจากแหล่งข้อมูลและสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา การประกันคุณภาพภายใน มาตรฐานตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมิน

1.2 นำผลการศึกษามาสังเคราะห์ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายใน โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา ซึ่งสามารถสังเคราะห์ตัวแปรที่จะนำมากำหนดเป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถาม

1.3 สร้างแบบสอบถาม โดยมาจากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัย

2. ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม โดยดำเนินการ ดังนี้

2.1 ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม โดยนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.89-1.00 พิจารณาปรับปรุงแก้ไขจากข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเป็นดังนี้ จำนวนข้อคำถามของแบบสอบถามจากจำนวน 32 ข้อ มีข้อคำถามที่ไม่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือก 3 ข้อ และมีการปรับภาษาของข้อคำถาม จำนวน 7 ข้อ และมีเพิ่มข้อคำถาม จำนวน 1 ข้อ ดังนั้น จึงมีข้อคำถามทั้งหมดเป็นจำนวน ข้อ 30 ข้อ

2.2 ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม โดยนำไปทดลองใช้กับผู้บริหาร นุคลากรสายวิชาการ และบุคลากรสายสนับสนุน ของคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม และมหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ รวม 33 คน โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.81 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.26-0.82

2.3 ตรวจสอบความกลมกลืนของตัวแปร ในแบบสอบถามกับข้อมูลเชิงประจักษ์ จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 389 คน เพื่อดูความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบสอบถาม ผลการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่ 2 พบว่า ตัวแปรในแบบสอบถามมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ได้ค่า $\text{Chi-Square} = 295.348$ ค่า $P\text{-value} = 0.0597$ ค่า $\text{RMSEA} = 0.019$ ค่า $\text{CFI} = 0.998$ และค่า $\text{SRMR} = 0.044$

3. วิเคราะห์ความต้องการของบุคลากรในการมีส่วนร่วม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถึงกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม พร้อมแนบซองจดหมายติดแสตมป์ พร้อมชื่อที่อยู่ผู้วิจัย เพื่อส่งกลับคืนผู้วิจัยทางไปรษณีย์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์และสถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม

1. วิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม โดยค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective congruence: IOC) ที่คำนวณได้ต้องมากกว่า 0.50

2. วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น และค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม โดยการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

3. วิเคราะห์ตรวจสอบความกลมกลืนของตัวแปร ในแบบสอบถามกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เพื่อดูความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบสอบถาม โดยการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบเชิงยืนยัน อันดับ 2 โดยใช้โปรแกรม LISREL

4. วิเคราะห์ความต้องการของบุคลากรในการมีส่วนร่วม โดยการวิเคราะห์ค่าความต้องการของบุคลากรในการมีส่วนร่วม ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยนำความต้องการของบุคลากรในการมีส่วนร่วม มาเรียงลำดับ (Sort) ตั้งแต่ความสำคัญมากไปหาความสำคัญน้อย

สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ความต้องการของบุคลากรในการมีส่วนร่วม ดังตารางที่ 2-5

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความต้องการของบุคลากร ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน (Plan)

การมีส่วนร่วมในการวางแผน	สภาพปัจจุบัน		ความคาดหวัง		PNI	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. การศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัญหา เพื่อวางแผน กำหนดเป้าหมาย	3.40	0.90	4.03	0.85	0.185	8
2. การกำหนดนโยบาย เป้าหมาย ตัวชี้วัดของงานประกันคุณภาพ	3.36	0.92	4.01	0.86	0.193	9
3. การกำหนดวิธีการ /แนวทางในการดำเนินงานประกันคุณภาพ	3.15	0.89	4.02	0.85	0.276	1
4. การจัดสรรงบประมาณสนับสนุนงานประกันคุณภาพ	3.23	0.97	4.05	0.84	0.254	3
5. การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากร	3.31	0.90	4.21	0.83	0.271	2
6. การกำหนดระยะเวลาในการประกันคุณภาพในระยะต่างๆ	3.30	0.93	4.09	0.82	0.239	5
7. การเตรียมความพร้อมบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจในการประกันคุณภาพ	3.34	0.92	4.12	0.82	0.234	6
8. การกำหนดมาตรฐานดำเนินงานประกันคุณภาพ	3.29	0.95	4.10	0.87	0.246	4
9. การจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการประกันคุณภาพการศึกษา	3.36	0.88	4.11	0.82	0.223	7
รวม	3.33	0.76	4.06	0.74	0.219	-

จากตารางที่ 2 พบว่า ความต้องการของบุคลากรในการกำหนดวิธีการ หรือแนวทางในการดำเนินงานประกันคุณภาพสูงที่สุด (0.276)

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความต้องการของบุคลากร ด้านการมีส่วนร่วมการดำเนินการ (Do)

การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ	สภาพปัจจุบัน		ความคาดหวัง		PNI	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. การปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพ	3.17	0.88	4.03	0.85	0.271	3
2. การจัดทำคู่มือหรือศึกษาคู่มือปฏิบัติงานเพื่อสนับสนุนงานประกันคุณภาพ	3.39	0.91	4.14	0.82	0.221	8

ตารางที่ 3 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ	สภาพปัจจุบัน		ความคาดหวัง		PNI	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
3. การจัดทำเครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูล	3.34	0.87	4.15	0.81	0.243	6
4. การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อจัดทำสารสนเทศเบื้องต้น	3.30	0.90	4.12	0.86	0.248	5
5. การดำเนินงานจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองตามแผนการประกันคุณภาพ	3.38	0.92	4.17	0.85	0.234	7
6. การส่งเสริมสนับสนุนบุคลากร เข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพ	3.21	0.89	4.13	0.87	0.286	1
7. การจัดตั้งอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานประกันคุณภาพ	3.30	0.93	4.19	0.86	0.270	4
8. การสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับงานด้านการประกันคุณภาพ	3.23	0.91	4.13	0.83	0.279	2
รวม	3.37	0.79	4.12	0.75	0.223	-

จากตารางที่ 3 พบว่า ความต้องการของบุคลากร ในการส่งเสริมสนับสนุนบุคลากรเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพสูงที่สุด (0.286)

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความต้องการของบุคลากร ด้านการมีส่วนร่วมการตรวจสอบผลการดำเนินงาน (Check)

การมีส่วนร่วมการตรวจสอบผลการดำเนินงาน	สภาพปัจจุบัน		ความคาดหวัง		PNI	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. การตรวจสอบความถูกต้องของการปฏิบัติงานตามแผนงานประกันคุณภาพ	3.32	0.92	4.11	0.83	0.238	4
2. การวิเคราะห์ และหาปัญหาที่เกิดจากการปฏิบัติตามแผนงานการประกันคุณภาพ	3.30	0.88	4.10	0.81	0.242	2
3. การกำหนดขั้นตอน วิธีการ เกณฑ์ประเมินผล เพื่อใช้ตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงาน	3.30	0.90	4.09	0.84	0.239	3
4. การนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ เพื่อหาสาเหตุ และแนวทางการแก้ไขและนำมาวางแผนการพัฒนาต่อไป	3.35	0.95	4.11	0.84	0.227	5
5. การตรวจสอบข้อมูลและผลการประเมินเพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ	3.32	0.94	4.14	0.85	0.247	1

ตารางที่ 4 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมการตรวจสอบผลการดำเนินงาน	สภาพปัจจุบัน		ความคาดหวัง		PNI	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
6. การตรวจสอบผลการปฏิบัติงานของตนเองตาม แนวทางการประกันคุณภาพ	3.41	1.82	4.11	0.85	0.205	6
รวม	3.33	0.86	4.10	0.77	0.231	-

จากตารางที่ 4 พบว่า ความต้องการของบุคลากร ในการตรวจสอบข้อมูลและผลการประเมิน เพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ สูงที่สุด (0.247)

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ความต้องการของบุคลากร ด้านการมีส่วนร่วมการปรับปรุงพัฒนา (Action)

การมีส่วนร่วมการปรับปรุงพัฒนา	สภาพปัจจุบัน		ความคาดหวัง		PNI	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. การนำผลการประเมินตนเองมาปรับปรุงพัฒนาวิธีการ ทำงานของตนเอง	3.32	0.87	4.11	0.86	0.238	5
2. การนำผลการประเมินมาปรับปรุงเป้าหมาย ตัวชี้วัด การปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพ	3.27	0.87	4.13	0.86	0.263	1
3. การนำผลการประเมินเป็นแนวทางในการวางแผน การปฏิบัติงานด้านประกันคุณภาพในครั้งต่อไป	3.35	0.91	4.15	0.85	0.239	4
4. การนำผลการประเมินมากำหนดทิศทางนโยบาย ด้านการประกันคุณภาพของหน่วยงาน	3.30	0.91	4.14	0.87	0.255	2
5. การจัดทำแผนพัฒนาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ และ ผลการประเมิน	3.30	0.92	4.11	0.87	0.245	3
6. การจัดทำระบบสารสนเทศ เพื่อเป็นฐานข้อมูลการ ดำเนินงานประกันคุณภาพ	3.35	0.92	4.11	0.89	0.227	6
7. การนำผลการประเมินจากคณะกรรมการ ไปเทียบเคียง สมรรถนะ (Benchmark) กับหน่วยงานอื่น	3.37	0.95	4.07	0.92	0.208	7
รวม	3.29	0.81	4.12	0.81	0.252	-

จากตารางที่ 5 พบว่า ความต้องการของบุคลากร ในการนำผลการประเมินมาปรับปรุงเป้าหมาย ตัวชี้วัดการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพสูงที่สุด (0.263)

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยข้างต้น สามารถอภิปรายได้ ดังนี้

ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน พบว่า การกำหนดวิธีการหรือแนวทางในการดำเนินงานประกันคุณภาพ การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากร และการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนงานประกันคุณภาพตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของหนึ่งหทัย ดันติสันติสม (2558, น.102) ได้ศึกษากลยุทธ์การเตรียมความพร้อมของบุคลากร เพื่อรองรับการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมของบุคลากรด้านทักษะ ควรกำหนดผู้รับผิดชอบในการดำเนินการด้านประกันคุณภาพ และด้านจิตพิสัย ควรมีการสนับสนุนด้านงบประมาณ และสอดคล้องกับงานวิจัยของเรือนยศ เหมือนทรัพย์ (2558, น.129) ได้ศึกษาสภาพการมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอชุมแสง พบว่า สภาพการมีส่วนร่วมด้านบริหารงบประมาณอยู่ในระดับมาก โดยการกำกับติดตามการใช้งบประมาณ และการสนับสนุนการระดมทุนในการจัดกิจกรรมทางการศึกษา ตามลำดับ

ด้านการมีส่วนร่วมการดำเนินการ พบว่า การส่งเสริมสนับสนุนบุคลากร เข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพ การสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับงานด้านการประกันคุณภาพ และการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของหนึ่งหทัย ดันติสันติสม (2558, น.105) ได้ศึกษากลยุทธ์การเตรียมความพร้อมของบุคลากร เพื่อรองรับการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเตรียมความพร้อมของบุคลากรด้านความรู้ควรให้บุคลากรได้รับการอบรมเพิ่มพูนความรู้ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา และผลการใช้กลยุทธ์ พบว่า ผู้ทดลองใช้เห็นว่าเป็นกิจกรรมที่ทำให้ได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของธันชนันท์ เลียนอย่า (2556, น.140) ได้ศึกษาการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุ ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของอาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่า การฝึกอบรมเป็นอิทธิพลทางตรง ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของอาจารย์

ด้านการมีส่วนร่วมการตรวจสอบผลการดำเนินงาน พบว่า การตรวจสอบข้อมูล และผลการประเมินเพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ การวิเคราะห์และหาปัญหาที่เกิดจากการปฏิบัติตามแผนงานการประกันคุณภาพ และการกำหนดขั้นตอน วิธีการ เกณฑ์ประเมินผล เพื่อใช้ตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงาน ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของนุชนารถ ชื่นจู้ (2553, น.103) ได้ศึกษาสภาพและปัญหา การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร พบว่า การนำแผนการประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้รายข้อ การนิเทศ กำกับ และประเมินผลการประกันคุณภาพการศึกษายังไม่มีความต่อเนื่อง และสอดคล้องกับงานวิจัยของพัชรมณ ใจสะอาด (2555, น.135)

ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา ของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม พบว่าระดับปัญหาในการประกันคุณภาพ ขั้นการตรวจสอบและประเมินผลมีปัญหามากที่สุด

ด้านการมีส่วนร่วมการปรับปรุงพัฒนา พบว่า การนำผลการประเมินมาปรับปรุงเป้าหมาย ตัวชี้วัด การปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพ การนำผลการประเมิน มากำหนดทิศทางนโยบายด้านการประกันคุณภาพของหน่วยงาน และการจัดทำแผนพัฒนาปรับปรุง ตามข้อเสนอแนะผลการประเมินตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของงานประกันคุณภาพการศึกษา สำนักงานอธิการบดี (2557, น.101) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของบุคลากร ในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต พบว่า การนำผลจากการประเมินตนเอง มาปรับปรุงพัฒนาวิธีการปฏิบัติงานของตนเอง การนำผลการประเมินตนเอง มากำหนดทิศทางและนโยบายด้านการประกันคุณภาพของหน่วยงานสูงที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริรัตน์ ทับเจริญ (2554, น.161) ได้ศึกษาการนำเสนอแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วม ของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครสวรรค์ พบว่า ความต้องการมีส่วนร่วม ด้านการบริหารทั่วไปสูงสุด ได้แก่ การจัดทำแผนพัฒนาของสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

การวิจัยครั้งนี้ ทำให้ทราบความต้องการของบุคลากรในการมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายใน ที่ผู้เกี่ยวข้องสามารถนำไปศึกษาพัฒนาต่อยอดให้เป็นกลยุทธ์ฯ หรือ การศึกษาอื่น ๆ อันจะเป็นประโยชน์และมีคุณค่ายิ่งขึ้นต่อไป เช่น กลยุทธ์การจัดการแบบมีส่วนร่วมของบุคลากร เพื่อส่งเสริมระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายใน การศึกษากลยุทธ์ในการพัฒนานักศึกษา ให้มีส่วนร่วม ในการส่งเสริมระบบและกลไกการประกันคุณภาพ เพื่อให้ได้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ ต่อการส่งเสริมและพัฒนาการศึกษา ซึ่งจะเป็ประโยชน์ต่อผู้เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อใช้ในการตัดสินใจ วางแผน หรือดำเนินการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพื่อพัฒนาการศึกษาต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ผลความต้องการของบุคลากรในการมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายใน จะเป็นสารสนเทศหนึ่งในการประกอบการวางแผนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ให้เกิดประสิทธิภาพสูงที่สุด ผู้บริหารและผู้ที่มีส่วนรับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา ควรนำผลดังกล่าว มาวางแผนร่วมกัน ทั้งระดับผู้บริหารและระดับปฏิบัติการอย่างชัดเจน เพื่อการดำเนินงานประกันคุณภาพ ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- งานประกันคุณภาพการศึกษา สำนักงานอธิการบดี. (2557). *ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต*. ภูเก็ต: สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.
- จินตนา สระทองขาว. (2554). *ปัจจัยองค์การที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ระดับคณะวิชา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน). มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- ทิพย์สุดา ศิลปะ. (2550). *ประสิทธิภาพและประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*. การค้นคว้าอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาสารสนเทศศึกษา). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- ธันชนันฐ์ เลียนอย่าง. (2556). การวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม ในการประกันคุณภาพการศึกษาของอาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. *วารสารวิชาการสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย*, 19(2), 9-20.
- นุชนารถ ชื่นจ้อย. (2553). *สภาพและปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชานโยบายสาธารณะ). มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- เนตรรุ่ง อยู่เจริญ. (2553). *ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา ของครูสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ประภาศ ปานเจียง. (2555). *การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรมหาวิทยาลัยหาดใหญ่*. สงขลา: คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- ปฐิมา พุฒตาลดง. (2554). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดกำแพงเพชร*. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, กำแพงเพชร.
- เปี่ยมสุข พุ่งกาวิ. (2557). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. กรุงเทพฯ: สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (2542, 19 สิงหาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*, เล่มที่ 116, ตอนที่ 74ก.

- พนิดา วัชรรังษี. (2556). *การรับรู้และการมีส่วนร่วมการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรระดับอุดมศึกษา เขตตอนบนบุรี*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรี.
- พรเลิศ ยี่โถขาว. (2547). *ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษากายในของโรงเรียนทหารขนส่งกรมการขนส่งทหารบก*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชานโยบายสาธารณะ). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- พัทธมน ใจสะอาด, และภัทรพร กิจชัยนุกูล. (2555). *การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม*. กรุงเทพฯ: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- พิรญา เชตุงษ์, เจิมศิริ ศิริวงศ์พากร, สมนึก แก้ววิไล, สิริรัตน์ วงษ์ตำราญ, และศุภศิษฐ์ เร่งมีศรีสุข. (2554). *ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร*. กรุงเทพฯ: คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- ภิญโญ จูสี, และชาญชัย วงศ์สิริสวัสดิ์. (2558). *เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษากายในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (สาขาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, ปทุมธานี.
- มัยดี แวดราเม. (2556). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายใน ที่บูรณาการกับงานปกติ*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มุกดา จิตพรมมา. (2552). *สร้างแรงจูงใจให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพมหาวิทยาลัยศิลปากร*. วิทยานิพนธ์สงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต (สาขบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- เรือนยศ เหมือนทรัพย์. (2558). *การศึกษาศภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มเครือข่ายที่ 1 อำเภอชุมแสง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1*. *วารสารวิชาการเครือข่ายบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ*, 5(8), 69-70.
- วุฒิชัย อารักษ์โพชนงค์. (2554). *อิทธิพลของการรับรู้ทัศนคติ และการมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิภาพ การดำเนินงานของบุคลากรสายสนับสนุน มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐตามระบบคุณภาพภายใน*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน). มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- ศิริรัตน์ ทับเจริญ. (2554). *การนำเสนอแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครสวรรค์*. *วารสารวิชาการเครือข่ายบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ*, 1(1), 55-56.

- สมยศ นาวิการ. (2545). *การบริหารแบบมีส่วนร่วม*. กรุงเทพฯ: บรรณกิจ 1991.
- สุชุมาล หวังวิชพันธุ์ และคณะ. (2556). *สภาพและปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร*. กรุงเทพฯ: สำนักงานประกันคุณภาพ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- สุภัทรา เอื้อวงศ์ และคณะ. (2557). *ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการประกันคุณภาพการศึกษา ระดับ คณะวิชา มหาวิทยาลัยสยาม*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสยาม
- สุรเชษฐ์ บุญรักษย์. (2555). *การศึกษาสภาพและการดำเนินงานการประกันคุณภาพ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์*. เชียงใหม่: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- แสงสุริย์ คำดุย และคณะ. (2556). *การศึกษาแรงจูงใจที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในงานประกันคุณภาพ การศึกษา ของบุคลากรสำนักทะเบียนและประมวลผล*. เชียงใหม่: สำนักงานทะเบียนและ ประมวลผล มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2549). *มาตรฐานตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การพิจารณา เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รอบที่ 2 (พ.ศ. 2549-2553)*. กรุงเทพฯ: ไทภูมิพบลิจซิ่ง.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2549). *คู่มือการประเมิน คุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ: จุฑาทอง.
- หนึ่งหทัย ดันดิสันติสม. (2558). *กลยุทธ์การเตรียมความพร้อมของบุคลากร เพื่อรองรับการประกัน คุณภาพการศึกษาภายใน ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้: การวิจัยเชิงผสมผสานวิธี*. วิทยานิพนธ์ การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ (สาขาการวิจัยและพัฒนาการศึกษา). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- อรรณณ แสงสุวรรณ. (2557). *การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับระบบประกันคุณภาพ การศึกษา สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาคณะศึกษาศาสตร์ (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ, กรุงเทพฯ.
- Cohen, J.M., & Uphoff, N.T. (1980). *Participation's place in rural development seeking clarity Through specificity*. New York: World Development.
- David, K., Newstrom, J.W. (1985). *Human Behavior at Work: Organizational Behavior*. (7th ed.). New York: McGraw-Hill.
- United Nation. (1981). *Popular Participation as a strategy for promoting community level action and national development*. New York: United Nations.
